

“
SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

ŽALGIRIS

► POETĖ GIEDRĖ KAZLAUSKAITĖ:

Pradėti teisingiausia kiekvienam nuo savęs

Kone visą Nepriklausomybės ir „integravimosi į Europą“ laikotarpį mane persekioja vis aštrėjantis pojūtis, kad nūdienos pasaulis sparčiai tolsta nuo visų kelių, vedančių Dievo globos, gilesnių kontekstų, išminties ir dvasinės harmonijos link. Atrodytų, tyčia kažkas vairuoja nūdienos žmogų priešinga linkme, idant jis pamirštų, ko siekęs, ko ilgėjęsis, kas buvęs, ir priprastų gyventi vien tik ekonominių, partinių ir televizinių kontekstų narvelyje.

Rimvydas STANKEVIČIUS
„Respublikos“ žurnalistas

Ir kokių tik sąmokslo teorijų nebuvau prisigalvojęs - sąmoningu mūsų sielų naikinimu kaltinau kolai kas sunkiai apibrėžiamo ES darinio architektus, Vakarų magnatus, panorusius lietuvių tautą paversti kampininke savo pačios žemėje, godžią, amoralią ir Tėvynės nemylinčią iš apskrių prasivertėlių sukerojusių Lietuvos „vairininkų“ šutvę, tenorinčią valstybę ne kurti, o tiesiog tik valdyti, pačią visuomenę, per sovietinius laikus tobulai išmokusią kalbėti viena, o daryti kita, kuo nuoširdžiausiai nepastebint melo savo santykyje su absoliučiai viskuo, įskaitant ir protėvių išpažintas vertybes, ir Dekalogą, ir šalies Konstituciją...

Nesakau, kad šiuo aspektu dabar pakeičiau nuomonę, tačiau ėmiau pastebėti ir dar vieną galbūt efektyviausią žmones mankurtizuojantį reiškinį - naujųjų technologijų (kompiuteriai, mobilieji telefonai, feisbukai), žiniasklaidos madų (vietoj informacijos teikti tiesiog aštrią emociją) ir iki širdies pykinimo užspartinto profesinio bei kasdienio gyvenimo tempo sąlygojamą būties vienadieniškumą, kuriame nebėra net vientisos praeities - prabėgusios akimirkos, iškilios pavardės, datos, net valdymo kadencijos - visa it pėdsakai smėlyje glotniai nuplaunama bangų - neatgula į žmogaus sąmonę, joje sudarydami tokius iš esmės žmogaus sąmonei būdingus junginius, kaip kultūrinę, istorinę atmintis...

Nereikia būti psichologijos daktaru, kad suprastčiau, jog be tokios atminties neįmanoma ir žmogaus atsakomybė nei protėviams, nei atei-

nančioms kartoms. O toks būvis, kai žmonės niekam savuoju gyvenimu nėra atsakingi, manau, ir yra iš esmės visų mūsų bėdų, nelaimingumo ir beprasmybės pojūčio priežastis.

Štai kaip tik dėl to ir užsimačiau pasikalbėti su poete, eseiste, uolia literatūros plėšinių darbuotoja Giedre KAZLAUSKAITE - mano manymu, gyvenančia ir kuriančia taip, tarsi visa ši visuotinė amnezija neturėtų jai jokios įtakos - neieškančia sau naujos tapatybės, nesigėdijančia tautinės pasaulėjautos, tvirtai stovinčia ant kultūros klasikos fundamento ir netgi už apsnūdusią, skolingą nesijaučiančią nūdienos visuomenę atidavinėjančia dėmesio skolas Lietuvos kultūros didžiūnams - „F generacijai“.

- Ką manai apie tas išvardytas mano sąmokslo teorijas? Ar jauti veikiant tuos žmogaus „nusielinimo“ procesus, apie kuriuos kalbėjau?

- Taip, teisingai įvardyta daugelis „bereikšmybės“ priežasčių. Bet apie tai nelengva galvoti, visą kaltę suverčiant vien simptomams - sekuliarizmui, komunikacijos technologijoms, ideologijoms ir t.t. Net ir tokiomis aplinkybėmis žmogus lieka atsakingas pats už save ir sau, todėl „nusielinimo“ katastrofos nematau. Kaip tik dažniau rūsti didaktika, perdėtas moralizavimas suveikia kaip blogybė - skatina ieškoti naujų nuopolių, maištauti prieš autoritetus. Stengiuosi dirbti pagal savo galimybes, srityje, kurią bent kiek išmanau. Kalendoriuje įdomybių labai daug - ypač traukia retesni, mažai žinomi poetai, rašytojai, kultūros veikėjai. Reikia kapstytis, knibinėti... Tai įdomu, jaučiu čia prasmę, ir ji - didesnė už baimes, kurias sužadina TV žinios. Man atrodo, panašiai už prasmių kabinasi ir kiti - toks išlikimo instinktas.

- Šiandien didžiuma žmonių, paklaustų apie skaudžiausias Lietuvos bėdas, tučiuojau ima kalbėti apie pinigų stoką ir vagis, sėdinčius valdžioje. Manau, kad būtent toks vienpusis ir paviršinis problemų matymas yra savotiškai iškaltas - kaip tik jis ir yra sujauktos žmogaus sąmonės įrodymas. Įvardyk Tavo - kultūros žmogaus - akimis matomas skaudžiausias šalies problemas.

- Man patiko menotyrininkės Laimos Kreivytės pasisakymas „Literatūroje ir mene“: valstybės prioritetas turėtų būti ne ginklavimasis, o kultūra, nes jau dabar matome kultūros nuvertinimo pasekmes - žmonės neatskiria žinių nuo putiniškos propagandos. Gal tai ir radikalų ar neva lobistiška, tačiau kultūrininkai turėtų garsiau ir dažniau tą kartoti viešai - ne nusižeminę, lyg prašytų išmaldos, bet oriai, tarsi

- Gal mažiau sureikšminti tą poziciją, kad ji nevirstų poza. Nes žmonių (ir pakankamai raštingų, garbingų) su tokiomis pozomis aplinkui matau ne taip jau mažai. Tačiau pasitaiko, kad tai dvelkia dirbtinumu - neįtikina, kartais net karikatūrina tą kultūrinę atmintį. Nežinau kodėl, tiesiog esu įtari tai vedlio, šauklio, pranašo pozicijai, nors literatūros istorijoje jos reikšmės nuneigti neįmanoma.

lavimų ir ritualinių paslaugų. Juo labiau drabstyti purvais ir dar labiau smukdyti pažiūrų neatitikimų atvejais. Kokia visuomenė, tokie ir kuniagai. Tad pradėti teisingiausia kiekvienam nuo savęs.

- Ką manai apie išorines grėsmes Lietuvos kultūrai ir tautiškumui apskritai? Turiu omeny ES diegiamą kosmopolitizmą, įžangoje minėtąją visuotinę amneziją?

► Apie kultūros žmones kalbėti nelengva, nes jie - tarsi giminės. Tačiau ir čia reikėtų maišto, tokio beveik sukilimo

niekada nebūtų buvę apvogti ir pažeminti. Skaudžiausios šalies problemos, mano akimis: savižudybės, priklausomybės, skurdas, socialinė atskirtis, švietimas ir kultūra.

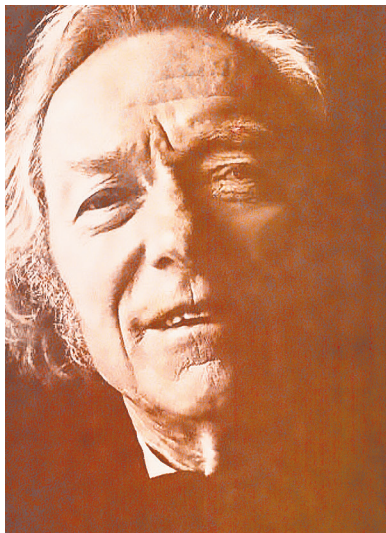
Gąsdina ir neoliberalistinės politikų laikysenos, atvira visa ko griovimo ir privatizavimo retorika. Paradoksaliu, tačiau visomis išvardytomis problemomis inteligentai yra įgalūs pasirūpinti. Dauguma jų tuo vienaip ar kitaip rūpinasi - tą pamatyti padeda socialiniai tinklai, kurie gali būti efektyvūs kovojant su, tarkime, „Skalvijos“ kino centro privatizuotojais.

- Kokios pozicijos turime laikytis kiekvienas, kad kultūrinės vertybės, kultūrinė atmintis tiek iš mūsų šalies, tiek iš mūsų sielų neišbluktų?

- Nuo ko derėtų pradėti valstybės erdvių ir žmonių sielų „liuobos“ darbus? Kokią matytumei šalies švietimo sistemos, kultūros žmonių, žiniasklaidos, dvasininkijos misiją?

- Labai sudėtingas klausimas, nesugebėsiu į jį atsakyti. Bet dėl švietimo pasisakysiu: būtina atsižvelgti į tuos dalykus, nuo kurių pradėjo Meilė Lukšienė, kurdama tautinę mokyklą, tik apmąstyti juos naujai, su šiandienos aktualijomis (kurių apstu). Atsisakyti inertiškumo - neva sistema sukurta, dabar reikia ją palaikyti. Apie kultūros žmones kalbėti nelengva, nes jie - tarsi giminės. Tačiau ir čia reikėtų maišto, tokio beveik sukilimo. Dvasininkija irgi būtų atskira tema - jos misija, jeigu galima taip pavadinti, bene labiausiai sumenkusi. Visuomenė turėtų jai padėti, užuot klusniai laukusi pamoks-

- Nebijau kosmopolitizmo, nes kasdienybėje nelabai su juo susiduriu. Nebent kosmopolitais vadinsime tuos bėdžius, kurie emigracijoje sunkiai dirba, o trumpam sugrįžę dramatiškai gražo rankas, kaip čia esą viskas provincialu? Ir arogantiškai moko gyventi, nes juk jiems pasisekė. Provincijos iš tokių neišgrauši, net jei jie gyventų Monmarte. Gal ir gerai, kad išvažiavo. Bet apskritai lietuvybė yra tiek pat konservatyvi, kiek konservatyvi ir lietuvių kalba (o ji - viena archajiškiausių!), tad grėsmėmis paprasčiausiai netikiu. Esu pratusi turėti vilties. Tiek universitete, tiek folkloro festivalyje „Skamba skamba kankliai“ kiekvienais metais savo akimis įsitikinu, kiek daug jaunų žmonių iš esmės nagrinėja tautiškumo klausimus, domėdamiesi su dėtingais semantiniais dalykais.

Mes ištikimi Antanui Šabaniauskui!

Šabaniausko premijos laureatų, diplomantų ir svečių koncertas.

Gruodžio 16 d. 19 val. Kauno valstybiniame muzikiniame teatre

LAUREATAI: Nijolė TALLATKELPŠAITĖ, Viktoras MALINAUSKAS, Birutė PETRIKYTĖ, Nelli PALTINIENĖ, Adolfas JARULIS

DIPLOMANTAI: Birutė DAMBRAUSKAITĖ, Laima ŽEMAITYTĖ

SVEČIAI: Eduardas KANIAVA, GIULIJA, Aleksas LEMANAS, Jūratė MILAUSKAITĖ, Ovidijus VYŠNIAUSKAS, Asta BAGDONAVIČIENĖ, Romas BUBNELIS, Roma MAČIULYTĖ, Rolandas PETRIKIS, Andželika PETRIKYTĖ, Vaiva ABROMAITYTĖ, Grasilė GUDAITYTĖ

Akomponuoja Šiaulių miesto BIG BENDAS, dirigentas Jaroslavas Cekonovičius. Lindyhop šokėjai Tadas Vasiliauskas, Ana Umnova. Vakaro vedėjas muzikologas Viktoras Gerulaitis.

Stasio Žumbio nuotr.

Gydymas - nemokamas. Bet susimokėkite

Esate sveikas ir nesitikite, kad vien nuo vizito pas medikus galite sveikatą susigadinti? Jūs tik užsikite į polikliniką, ligoninę - iškart nervus susigadinsite. Visur eilės, visur pinigų mokėti. Ochocho, o jei jums dar operacijos reikia! Atrodytų, kad dirbantis, mokesčius mokantis žmogus užstarnavo ir nemokamą, Konstitucijos garantuojamą, medicinos priežiūrą, ir elementarią pagarbą. Kodėl taip nėra?

Apie tai prie ŽALGIRIO NACIO-NALINIO PASIPRIEŠINIMO JU-DĖJIMO apskritojo stalo diskutavo sveikatos apsaugos ministrė Rimantė ŠALASEVIČIUTĖ, Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė Dangutė MIKUTIENĖ, Sveikatos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Antanas MATULAS ir laikinai nušalintas Valstybinės ligonių kasos direktorius Algis SASNAUSKAS. Diskusiją vedė žalgirietis Gediminas JAKAVONIS.

G.JAKAVONIS: Šį pokalbį paskatino jau kelinti metai susiklosčiusi paradoksalī situacija, kai metų pabaigoje ligonių kasose pritrūksta lėšų reabilitacijai ir žmonėms už ją tenka mokėti patiems. Jeigu kam reikia operacijos, tai laukia metų pradžios, nes žino, kad už reabilitaciją bus kompensuota iš ligonių kasų. Kas čia vyksta?

D.MIKUTIENĖ: Visų pirma reikėtų pasakyti, kad dėl ydingo Valstybinio socialinio draudimo fondo (VSDF) biudžeto formavimo susidaro tokia situacija, jog nuolatos trūksta lėšų. Lėšų trūksta pirmiausia dėl to, kad nuo pat krizės laikotarpio sveikatos sektorius negavo vieno milijardo litų. Tai yra didžiulė pinigų suma. Dėl to, kad praėjusius Vyriausybės buvo įvestas „plaukiojantis“ balas, kai paslaugos neadekvačiai yra apmokamos. Faktiškai sveikatos sektorius turbūt yra pir-

masis sektorius, devalvavęs litą. Turėčiau pasakyti, kad auga VSDF biudžetas, iš kurio apmokamos ir minimos paslaugos, ir vais-tai, ir kt. Valstybė skiria vis daugiau funkcijų, kurias privaloma atlikti, bet pinigų neskiria. Pavyzdžiui, pagal Konstitucinio Teismo nutarimą yra aiškiai apibrėžta būtinoji pagal-ba, kuri turi būti finansuojama iš biudžeto. Tačiau mums skiria tik 10 mln., kai poreikis yra 400 mln.

Taip pat yra valstybės perduo-tos funkcijos, kurias mes privalome vykdyti, ir kiekvienais metais pa-našiai nuo 450 iki 455 mln. yra tei-kiamos šios paslaugos. Tačiau VSDF biudžetė mes turime tik 51 mln., vadinasi, mes faktiškai kredi-tuojame valstybę. Taip pat ir visos sveikatos priežiūros įstaigos, ku-rios teikia paslaugas, privalo tas paslaugas teikti. Taip susidaro va-dinamosios virškovinės paslaugos.

Komitetė nuolatos priiminėja-me sprendimus su siūlymu Vyriau-sybei, kad nenusišalintų nuo šito sprendimo. Kad ne vien tiktai Svei-katos apsaugos ministerija čia yra atsakinga. Finansų ministerija taip pat turėtų didinti finansavimą svei-katos apsaugos sektoriui.

Žmonės serga. Kvotų iš viso negali būti. Pagalvojus, kaip tai reikėtų daryti, kaip spresti, iš tiesų yra didelis rezervas. Bet tuo rezer-vu pagal Fiskalinės drausmės įsta-tymą sveikatos apsaugos sektorius kaip ir negali disponuoti, tiktai virš-planinėmis lėšomis, kurios įplaukia kiekvieną mėnesį. Tačiau komitete labai rimtai svarstėme ir labai no-rime suteikti paramą ir pagalbą mū-sių ministerijai, kad bent 50 mln. būtų skirta iš rezervo sveikatos priežiūros įstaigoms. Taip pat ir dengti reabilitacijos paslaugas.

G.JAKAVONIS: Ligoninių nusiskundimai tokie: funkcijos priskirtos, o lėšų nėra. Kas čia vyksta, kodėl tos problemos eg-zistuoja?

R.ŠALASEVIČIUTĖ: Mūsų metų biudžetas patvirtinamas metų išvakarėse, t.y. 2014 m. biudžetas buvo patvirtintas 2013 m. lapkričio-gruodžio mėnesiais, ir lėšos yra ne-dėliotos atskirose eilutėse, taip pat

ir reabilitacijai. Visa skiriama suma yra numatoma ir toliau tos lėšos dalijamos ligoninėms pagal nusta-tytas kvotas, tiktai nekvotuojama vaikų reabilitacija. Vaikams turi bū-ti tiek lėšų, kiek reikia apmokėti suteiktiems kielialapiams. Dar 2008 m. sausio 27 d. patvirtintu įsa-kymu yra aiškiai įvardyta, kokiomis ligomis sergant yra skiriama reabi-litacija. Pasižiūrėjus į ligoninių pi-nigų paskirstymą, tai reabilitacijai skirtos lėšos iš tiesų auga.

G.JAKAVONIS: Ar tinkamai auga?

R.ŠALASEVIČIUTĖ: 2015 m. reabilitacijai yra numatyta 12 mln. 984 tūkst. litų daugiau. Manau, tai yra tikrai didelė suma. Kai rengėme biudžetą, svarstėme, kurioms pozi-cijoms reikėtų skirti daugiau lėšų, kur tikrai trūksta. Būtent reabilita-cijai biudžeto projekte, kaip minėjau, yra beveik 13 mln. numatyta dau-giau. Galima palyginti, kad supras-tume, kiek tai yra daugiau: 2013 m. reabilitacijai buvo skirta 63 mln. 308 tūkst. litų.

Su problemomis, kai paskuti-niame metų ketvirtyje ligoniai po operacijų negauna reabilitacijos, susiduria Kauno klinikos, Santariš-kių klinikos, dabar jau girdime, kad tokių problemų turi ir Panevėžys. T.y. didieji miestai. Tarkim, Kauno klinikoms reabilitacijai buvo skirta 4 mln., Santariškių klinikoms 2013 m. buvo skirta net 12 mln. 598 tūkst., Panevėžio ligoninei - 3 mln. 696 tūkst. litų.

Tai nėra mažos sumos, bet es-mė ta, kad yra kvotos: yra suma ir pagal tą sumą ligoninė pati turi apskaičiuoti, kokiam skaičiui pa-cientų ji gali suteikti kielialapius

ir išsiųsti gydytis. Būtent ligoninė turi apskaičiuoti. Operacijos daž-niausiai yra planinės. Ligonių ka-sų biudžetas yra planuojamas. Taigi ligoninės turėtų būti atides-nės, planuodamos savo darbą. Su-prantu, jeigu tai ne planinė ope-racija, jeigu žmogų reikia staiga išsiųsti reabilituoti su kokios nors traumos, tai yra kitas daly-kas. Įžvelgiu tam tikras ir pačių ligoninių administracijų planavi-mo problemas.

■ **Sveikatos apsaugoje ne visada efektyviai panaudojamos lėšos**

Rimantė ŠALASEVIČIUTĖ
Sveikatos apsaugos ministrė

A.SASNAUSKAS: Iš tikrųjų biudžetas auga: reabilitacijai biu-džetas didėja beveik 9,6 proc. Mes labai taupėme pinigų, visi drau-giškai, Seimas ir ministerija, suval-dėme visą fondą ir buvo labai nu-mušta paslaugų kaina, net 19 proc. - mes tai vadiname balu. Per-nai balas reabilitacijai buvo mažes-nis, šiemet ji išlyginame ir kitais metais bus 0,98 - jau beveik atitin-ka vienetą, vieną litą.

■ **Dėl ydingo VSDF biudžeto formavimo susidaro tokia situacija, jog nuolatos trūksta lėšų**

Dangutė MIKUTIENĖ
Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė

Biudžeto iš tikrųjų mums ma-žai. Pagal išleidimą vienam gyven-tojui esame vieni paskutiniųjū Euro-pos Sąjungoje: su latviais balansu-jame, su lenkais irgi, lenkiame tur-

būt rumunus ir bulgarus. Mes ski-riame nedaug lėšų vienam gyven-tojui. Bet ką darysi, skiriame tiek, kiek turime, biudžetas pagal mūsų galimybes kitais metais didėja, aciu Seimui, ministerijai, iš tikrųjų pagal mūsų ekonomiką tai yra neblogai.

Dabar priekime prie vienos iš mūsų priedermių, prie funkcijų - efektyvaus lėšų valdymo. Lietuvo-kas. Įžvelgiu tam tikras ir pačių ligoninių administracijų planavi-mo problemas.

Ambulatorinių paslaugų skai-čius šių metų pirmąjį pusmetį iš viso sudarė 83 proc. visų paslaugų, o stacionaras sudarė tik 6 proc. Ta-čiau stacionaras gavo 69-70 proc. pinigų. Vadinasi, stacionaras yra labai brangus. Tiek visa Europa, tiek ligonių kasos, tiek ministerija seniai bandome teikti efektyves-nas paslaugas. Ir tos efektyvesnės paslaugos yra tokios: arba guldai žmogų į stacionarą ir jam atlieki paslauga, arba ištrii ambulatoriškai, atlieki dienos chirurgijos pa-slauga, guldai į dienos stacionarą ir suteiki tą pačią paslauga, tik ki-taip - pigiau negu guldymas į sta-cionarą.

Mes sukūrėme sistemą, kuria skatiname pačias ligonines teikti ambulatorines paslaugas, ir netgi jeigu lieka pinigų nuo stacionaro,

tų pinigų iš jų nepaimame, skati-name teikti ambulatorines paslau-gas. Jeigu stacionar lieka, vadinasi, jiems lieka, ir didėja vienam iš-gydomam pacientui skiriama suma. Yra sukurta sistema, ir ji skatina ambulatorinių paslaugų vystymąsi.

Už tai mus giria Pasaulio bankas, Tarptautinis valiutos fondas...

G.JAKAVONIS: Jau geriau, kad Lietuvos žmonės girtų ne-gu Pasaulio bankas.

A.SASNAUSKAS: Mes nori-me, kad žmonės gautų paslauga. Kad jie nelauktų eilėje, kad nebūtų nustumti ir t.t.

Grįžtant prie reabilitacijos, sis-tema yra kitokia. Mes siūlėme ana-logišką tvarką padaryti ir čia, tačiau jai nebuvo pritarti. Prieš metus dujejus buvo įvairios diskusijos, bet

Gediminas JAKAVONIS
Žalgirietis

ji buvo atmesta pačių reabilitologų. Taigi, dirbdami tą darbą, mes už-programuojame tam tikrą proble-mą. Manau, ji yra tam tikra dalimi užprogramuota, nes kiekvienais metais lapkričio mėnesį būna tas pats: visi trupučiuką patriukšmauj-a, gauna kažkiek pinigų ir taip pro-blema yra užprogramuota, ir mes vėl ją sprendžiame.

Jeigu pakeistume tvarką į ana-logišką kaip ligoninių apmokėjimai, manau, ta problema būtų mažesnė, ir netgi pačioms reabilitacijos ligo-galimybės kitais metais didėja, aciu Seimui, ministerijai, iš tikrųjų pagal mūsų ekonomiką tai yra neblogai.

Dabar priekime prie vienos iš mūsų pasirašę sutartis ir tą efektyvaus lėšų valdymo. Lietuvo-kas. Įžvelgiu tam tikras ir pačių ligoninių administracijų planavi-mo problemas.

A.MATULAS: Išties čia šnekė-ti galima labai daug, pinigų turime tiek, kiek turime. Prieš 10 metų Pri-valomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas buvo 2 mlrd., dabar yra beveik 5 mlrd. Galime, kaip komi-teto pirmininkė, šnekėti apie krizę, apie tai, ką padarė buvusi valdžia, bet dabar jau 2 metai šita valdžia, ir jeigu buvo tam tikrų sprendimų per krizę, kaip suvaldyti biudžetą, tai da-bar jau reikia, matyt, taisyti.

Mano manymu, problema yra dėl kelių priežasčių. Be abejo, pinigų visiems trūksta ir trūks. Prieš ke-lėtą metų buvome vienoje stambio-je Belgijos ligoninėje, jų biudžetas yra 300 mln. eurų, t.y. ketvirtadalis mūsų biudžeto. Kai paklausėme, su kokiomis problemomis jie susiduria, atsakė, kad pirma problema - mažai pinigų. Visur pinigų trūksta - matyt, reikia efektyviau juos valdyti.

Kita problema - kad buvęs mi-nistras žmonėms labai daug žadėjo: viskas bus nemokama, jūs tik eikit. Bet nė vienos problemos neišsprendė. Rūpinosi, kas per daug uždirba, rūpinosi, kas ten ką perka, bet pro-blemų nesprendė, biudžetas nepa-didėjo. Kreipėsi į Konstitucinį Teis-mą, Konstitucinis Teismas pasakė, kad būtinoji pagalba turi būti apmo-kama iš biudžeto, o paliko sistemą, kuriai buvo skirta tik 10 mln., nors reikia pusės milijardo. Ir dabar mi-nistrai reikia tas problemas spresti.

Bet dabar yra konkreti proble-ma: pritrūkų pinigų reabilitacijai. Vakar lankiausi dviejose Vilniaus įstaigose, kurios užsiima reabilita-cija. Jie pinigų nebetrui, kvotų ne-beturi. Pavyzdžiui, Utenos pirminės

sveikatos priežiūros centras pinigų reabilitacijai baigė liepos 1 d. Kitos įstaigos baigė spalio mėnesį. Ir da-bar jos sukasi kaip išmano.

Pinigų rezerve yra. Manau, mi-nistrė yra gabi teisininkė ir privers Vyriausybę pakeisti tą tvarką arba paims iš rezervo. Arba štai A.Sas-nauskas, gabus ekonomistas, turi 4,5 mlrd. - manau, kokius porą milijonų peržiūrėjęs eilutes, tikrai atras. Rei-kia surasti bent porą milijonų ir pa-skirstyti, kad iki gruodžio 1 d. bent jau tiems žmonėms, kuriems būtina, reabilitacija būtų tęsiama.

■ **Kam reikia operacijos, laukia metų pradžios, nes žino, kad už reabilitaciją bus kompensuota**

Gediminas JAKAVONIS
Žalgirietis

Kitas dalykas - įstaigų vadovai, medikai daro klaidas, neleistinas klaidas. Prieš dvi dienas gavau vienos Panevėžio ponios skundą. Ji sa-ko: mano vaikai po traumos pa-ryžiuotos visos galūnės, jam neduo-da reabilitacijos ir patarė kreiptis į ligonių kasą pinigų. Tai čia yra me-dikų klaida: jeigu mato, kad būtinai reikia pinigų reabilitacijai, tai turi-tas pats medikas, įstaigos vadovas kreiptis į teritorinę ligonių kasą.

Manau, bet kuris teritorinės ligonių kasos direktorius arba Valstybinės ligonių kasos direktorius, išgilinęs į konkrečią situaciją, tų pinigų su-ras. Bet kai medikas pasako: „Kreipkitės arba į Seimo narį, arba į ligonių kasą, tegul mums duoda pinigų, mes tada jums parašysim-e“, - čia yra žmogiškoji klaida. Ir tokių atvejų buvo ir yra daugiau, reikia padėkoti spaudai, kad aprašo, iškelia tą problemą.

Aš kreipiuosi ir labai prašau su-rasti pinigų bent jau toms įstaigoms, kurioms kvota seniai baigėsi, o me-valomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas buvo 2 mlrd., dabar yra beveik 5 mlrd. Galime, kaip komi-teto pirmininkė, šnekėti apie krizę, apie tai, ką padarė buvusi valdžia, bet dabar jau 2 metai šita valdžia, ir jeigu buvo tam tikrų sprendimų per krizę, kaip suvaldyti biudžetą, tai da-bar jau reikia, matyt, taisyti.

■ **Kai skaičiuoji vienam gyventojui tenkančias lėšas, atrodo, turėtų būti mažiau. Bet iš tikrųjų visi sveiki išvažiavę**

Algis SASNAUSKAS
Laikiniai nušalintas Valstybinės ligonių kasos direktorius

Kaip sakiau, pinigų šiais metais pritrūko. Gal buvo daugiau atvejų, gal po buvusio ministro Vytenio An-driukaicio pažadų daugiau pinigų re-abilitacijai buvo išdalyta vasaros se-zono metu, nes labai padaugėja žmo-nių, norinčių reabilituotis vasarą: geros vietos - Druskininkai, Palanga.

Protings įstaigos reabilitacijai skirtus pinigus išdėsto proporcin-gai metų ketvirciams. Problema daugialypė, jeigu būtų daugiau žmogiskumo, daugiau lankstumo, Vyriausybė atiduotų tuos pinigus,

kuriuos žmonės sunėšė į Sveika-tos draudimo fondą (antri metai rezerve laikoma 275 mln.), tų pro-blemų nebūtų arba jų būtų kur kas mažiau.

D.MIKUTIENĖ: Nė viena mi-nisterija neturi nuo to nusišalinti ir tuo labiau Vyriausybė. Pažiūrė-kite: dirbantys asmenys sumoka 2247 litus, o valstybė už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis - tik 864 litus. Tai kaip išsina? Kokia baisi disproporcija. Tokių asmenų yra 1 mln. 700 tūkst. Vadinasi, mo-kėti mokesčius - tai sąžiningo, do-ro piliečio pareiga, o gauti paslauga ir kad už tai būtų teisingai atsiskai-toma įstaigoms - tai jau valstybė nebeprisima tokios pareigos? Tai čia irgi turi būti valstybės pareiga.

G.JAKAVONIS: Štai girdė-jome, kad ligoninės nepasiskai-čiuoja. Ar reaguojama į tai? Ką reikia daryti, kad taip nebūtų?

R.ŠALASEVIČIUTĖ: Utenos ligoninė gavo daugiau kaip 2,5 mln. reabilitacijai daugiau negu Šiauliai. Tai aš nežinau, kaip Utena negali išspręsti tų problemų ir jau liepos 1 d. baigėsi pinigai reabilitacijai.

G.JAKAVONIS: Ar kas nors atsako už tokius dalykus?

R.ŠALASEVIČIUTĖ: Tai aš ir noriu pasakyti, kad, ko gero, ne-atsako.

D.MIKUTIENĖ: Kaip? Taigi tikrina ligonių kasos!

R.ŠALASEVIČIUTĖ: Ma-nau, yra tokia praktika ir ja, dris-čiau pasakyti, piktybiškai naudo-jasi kai kurios gydymo įstaigos. Kodėl mes nesakome, kad visoms gydymo įstaigoms metų gale pri-trūksta pinigų? Pritrūksta kai ku-rioms. Todėl, kad ligonių kasos visada turi galimybę surasti ir duoti tiems, kurie labai prašo. Tiems, kurie gyvena tvarkingai, prašyti nereikia, o tie, kurie gy-vena netvarkingai, yra įpratinti prašyti.

Gal aš ir labai drastiškai sakau, bet iš tikrųjų yra piktnaudžiaujama ligonių kasų gerumu: išleisime iki liepos 1 d., o kur dings ligonių ka-sos - nuims nuo kitų ir duos mums. Tas procesas taip ir vyksta. Aš dar tik keturis mėnesius dirbu šioje sistemoje, kas buvo pernai, užper-nai - nežinau, bet dabar man buvo pasakyta, kad buvo tas pats. Ir tose pačiose ligoninėse, ne kitose.

A.MATULAS: Ne visai, mi-nistrė...

R.ŠALASEVIČIUTĖ: Šiaip mūsų ligoninės, jau suskaičiavome, labai žymiai išbrido iš tų nuostolių, kuriuos turėjo praeitais metais, ly-ginamieji skaičiai labai džiugina vi-somis pozicijomis. Manau, pradėjo daugiau skaičiuoti, aišku, ir pinigų yra daugiau, kitiems metams pla-nuojame dar daugiau. Svarbiausia, kad tas „plaukiojantis“ balas kils nuo 93 iki 98 centų. Ir aš manau, kad kitais metais mes turime gy-venti geriau ir reabilitacijos proble-mų, tokių, kokios dabar yra, netu-rėtų būti. Bet ligoninės turi atsa-kingai leisti suteiktas lėšas.

D.MIKUTIENĖ: Bet tas balas yra iškreipta sistema.

R.ŠALASEVIČIUTĖ: Jeigu jau tokią sistemą susitvarkėme... Mes turime daug problemų: „plaukiojan-tis“ balas - blogai, kvotas nusistatė-me suaugusiųjų reabilitacijai - blo-gai... Jeigu mes nieko nenusistatysime, tai poreikis augs. Atsakingai galiu pa-sakyti: bendravau su daugumos ne tik mums pavaldžių, bet ir kitų rajo-nių ligoninių vadovais - yra labai skir-tingas požūris, labai skirtingi porei-kiai ir labai skirtingi prašymai. Vien-as, pradėjęs duris, sako: „Laba die-na, duok milijoną“, o kitas kalba apie problemas ir sako: „Gal surasite 200 tūkst.“, nors jo problemos galbūt di-desnės negu to, kuris prašė milijono.

Pirmiausia turime pradėti nuo suvokimo, kad tai yra gydymo įstai-ga: visiems reikia, mes turime pa-tenkinti visų pacientų poreikius. Ai, čia tas pensininkas, senas, mažai be-liko gyventi, atiduosime blogiausiam gydytojui - ir tokių nusiskundimų gausiu iš mūsų senjorų. Tai čia yra vadovo kaltė. Taip, mums reikia daug ką keisti, mes daug ką jau ir keičia-me, praeisime ir iki reabilitacijos.

G.JAKAVONIS: Visi turime garbaus amžiaus artimųjų, ku-rie turi problemų su sveikata, gerai, kai galime padėti finan-siškai. Bet jeigu tas žmogus yra vienišas? Pavyzdžiui, Valkininkų „Pušelėje“ viena kardiologi-nės reabilitacijos diena kainuo-ja 135 litus, reabilitacija po ope-racijos trunka 20 dienų, tai iš-eina daugiau kaip 2,5 tūkst. Didžioji dalis Lietuvos gyven-tojų vieni šitų sumų nepadengs. Kaip sutvarkyti, kad to nebūtų?

A.SASNAUSKAS: Jūs labai gerai pasakėte ir iš tikrųjų labai ge-rai žinote kainas. Viena diena sta-cionare kainuoja 135 litus, o ambu-latorinis gydymas - 40-50 litų. Tai dabar pabandyti labai greitai ir ūkiškai atsakyti į jūsų klausimą. Visus tuos 140 mln. mes išdalyjome gydymo įstaigoms, mes jų nelaiko-me. Tai pinigais disponuoja gydy-mo įstaigos. Pernai didžiausia Lie-tuvos gydymo įstaiga (nenoriu čia jos įvardyti) visiškai suvaldė re-abilitacijos lėšas. Dabar jinai labiau-siai šaukia, kad jų trūksta. Reikia pagalvoti - galbūt pasikeitė jų stra-tėgija ar dar kas. Mūsų sutartyje kaip viena iš priemonių yra para-šyta, kad jie turi atlikti auditą, ko-dėl taip yra atsitikę. Šiemet jie gy-dė mažiau pacientų, tačiau reabi-litacijos lėšų išnaudojo daugiau.

Esmė ta, kad mes visas lėšas išdalyjame, su gydymo įstaigomis sudarome sutartis. Mes siūlėme pakeisti tvarką, ko gero, toliau dis-kutuosime tuo klausimu, kad su-darytume sutartis su reabilitacijos įstaigomis ir kad reabilitacijos į-staigos turėtų lėšas, galėtų planuo-ti, kiek gali priimti pacientų, galė-tų derinti ir būti suinteresuotos priimti kuo daugiau pacientų net ambulatoriškai.

Taigi manome, jog reikia pa-keisti sistemą, kad pačios reabi-litacijos įstaigos turėtų lėšas ir ga-lėtų planuoti: tą galbūt stacionari-žuoti, o tą galbūt ir ambulatoriškai būtų galima pagydyti. Iš tikrųjų, kaip minėjo gerb. A.Matulas, tie

pinigai, 275 mln., yra banke ir mes jais net nedisponuojame.

R.ŠALASEVIČIUTĖ: Ir pa-lūkanų negauname.

A.SASNAUSKAS: Mes, ligo-nių kasos, jais nedisponuojame ir neturime tam teisės. Jais disponuo-ja jau net ne ministrė, o Vyriausybė. Taigi mes siūlome truputėlį pakeisti sistemą, kad pačios įstaigos būtų su-interesuotos dalyvauti, kaip minėjo gerb. ministrė, valdant tas lėšas.

A.MATULAS: Taip, sistemas reikia keisti, daug ką reikia keisti. Nemažai metų jokių sisteminių sprendimų sveikatos apsaugos sis-temoje nebuvo. Bet sistema pinigų nepadaugins. Kolega A.Sasnauskas sako: pakeisime sistemą ir proble-mų nebus. Bus, nes paslaugų po-tereikis yra kur kas didesnis, negu mes sugebame skirti pinigų. Kons-titucinis Teismas pasakė, kad turi būti nustatytos privalomojo sveika-tos draudimo paslaugų apimtys, t.y. kiek ir kokių paslaugų mes galime už tą draudimo įmoką suteikti.

D.MIKUTIENĖ: Manau, iš esmės reikia keisti požiūrį į tarpu-savio santykius tarp sveikatos priežiūros įstaigų, ligonių kasų ir ministerijos. Kol nebus partnerys-tės ir kol nebus dirbama individu-aliai su kiekviena įstaiga ne sutar-čių pavidalu, o platesne prasme, tol mes nuolat metų gale vis grįšime prie tokių problemų sprendimo.

G.JAKAVONIS: Lietuva emigruoja, čia likę žmonės sensta. Pacientų skaičius tikrai didės. Ar vyksta kokios nors pla-navimai šiuo požiūriu?

■ **Nemažai metų jokių sisteminių sprendimų sveikatos apsaugos sistemoje nebuvo**

Antanas MATULAS
Sveikatos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas

A.SASNAUSKAS: Visa Euro-pa tuo domisi, tuo rūpinasi. Dabar pagrindinis klausimas yra senstan-ti visuomenė. Kai skaičiuoji vienam gyventojui tenkančias lėšas, tai tų lėšų, atrodo, turėtų būti mažiau. Bet iš tikrųjų visi sveiki išvažiavę. Mes šnekame apie pirminę priežiūrą, apie greitąją pagalbą. Iš tikrųjų iš-mkvietimų daugėja, o žmonių mažėja.

Tai kartinis mūsų valstybingu-mo klausimas. Mes jį matome, svarstome. Todėl tų lėšų reikia dau-giau. Todėl Europa bando visai pa-galvoti - mes konferencijose būname, patį sakome. Todėl ieškoma pi-gesnių formų, bandoma keisti ir kompiuterizuoti. Čia dar ateitis, kad žmogus sėdės prie kompiuterio ir gal pats daug galės. Mes siekiame, kad žmogus ilgiau gyventų kokybiš-ką gyvenimą.

R.ŠALASEVIČIUTĖ: Iš tik-rųjų mūsų Privalomojo sveikatos draudimo fondas yra didėjantis. Aiš-ku, čia ne nuo ministro priklauso, o nuo surinktų pajamų ir kiek mums į tą fondą nubyra pinigų. Aš ir prem-jerui sakiau, kad sveikatos apsaugai reikėtų daugiau lėšų. Bet yra kita problema, kad sveikatos apsaugoje ne visada efektyviai panaudojamos lėšos. Ir čia iš tikrųjų didelis darbas.

Parengė Audrė KUBILIUTĖ

Visa filmuota medžiaga tinklalapyje w.suzalgiuru.lt

Dramatiško laikotarpio žmonės, arba Lietuvos Šventieji

Tai Rašytojo Romualdo Granausko kūrybos paskatinta ir seniai širdyje skausmą jausdama, šį rašinį rašiau. Bet neišsiunčiau... Siunčiu šiandien, kai Jo netekome. Kai šia tema tikriausiai niekas neberašys, nes daugelis linkę praeitį prisitaikyti jiems palankia puse, nebūtinai teisinga...

O rašinys buvo toks... Gražiai prisimename Lietuvos praeitį: stotome paminklus, kuriame, rodos, ketvirtąjį filmą, rengiame sąskrydžius tremtiniais, politiniams kaliniais, lenkiamės atvykusiems Amerikos lietuviams... Viskas tai gražu, prasminga, patriotiška. Kai kam tai tapo net kokybės ženklu...

Tačiau lieka pamiršta dalis pokario žmonių, kuriems ašara tyliai įstringa gomuryje... Jie užmiršti... Lieka užmarštyje nepaminėta didžioji dalis prieškario, pokario traagiško likimo žmonių. Paprastų žmonių, kurie iškentė pokario siaubą, kolūkių kūrimą, žemės nusavinimą...

Ar išliko nors dalelytė pagarbos jam, ar įvertinti? Kažkokį egzotišką paukštį ruošiamasi statyti Lukiškių aikštėje... O gal kur nors matėte paminklą dramatiško laikotarpio paprastiems Lietuvos žmonėms? Arba Šventiesiems, kaip juos pavadino mūsų teisingiausias, giliausiai jautęs Lietuvos kaimo tragizmą rašytojas Romualdas Granauskas savo „Šventųjų gyvenime“, „Raudona ant balto“?..

Taigi apie didžiausią nacionalinę vertybę - paprastą žmogų (dabar labai mėgstamas politikų terminas). Jis maitino visus, rengė, leido vaikus į mokslo, nepabėgo nė į ameriką, laimei, nebuvo išstremtas... Tas paprastas žmogus pasirinko kitą kelią, gal nuolankesnį, kartais kompromisinį, bet juo sunkiai ėjo: augino duoną ir vaikus, dirbo gamyklose, statė „bamus“, tarnavo sovietinėje armijoje, pabuvo net Afganistano kare...

Bet ar be jo būtų išlikusi Lietuva? Arba be mokytojų, dirbusių varganose mokyklose, bet širdyje nešusių šviesą ir laisvės troškimą, būtų išaugęs Sąjūdis? Atgimimas? Arba be dabar pašiepiamų vadinarų „kolchozninkų“, statybininkų, stačiusių daugiabučius, „chruščionkomis“ pravardžiuojamus (nors renovuojame ir toliau gyvename). Be gydytojų, nuoširdžiai mus gydžiusių ir nepropagavusių dosniųjų firmų vaistų.

...Taigi apie juos...

Mūsų Šventieji (R.Granausko įvardytieji)

I. Žemę ariantys

Nuo parako tebegaruojanti žemė, bet argi Lietuvos žmogus paliks ją neapsėtą? Su nauja viltimi užsiauginti savąją duoną į pavojingą, sprogmenų „prisėtą“ žemę iš-eina tūkstančiai žmonių. Tai tvirtos dvasios žmonės: savo žemės jie neapleis.

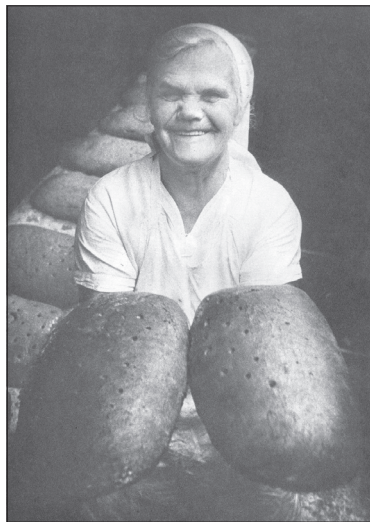
Bet neilgam... „Turi būti kolū-

► Pokario nykuma

► Nuostabioji 1948 m. mūsų pokario mokytoja

► Pokario duonelė močiutės iškepta

► Dirbome gamyklose

kiai“, - skelbia sovietmečio įstatymai. Tylus pasipriešinimas, vyrai uždaromi salėse, agituojami, reikalaujama pasirašyti, nes kolūkis - šviesi ateitis! Reikėjo pamatyti, kaip braukė ašarą tvirti kaip ažuolai mūsų tėvai, kai reikėjo išvesti savo gyvulius į bendras fermas, kaip rytais jie lankydavo savo bėriukus, sartukus, nešdami kišenėje avių saujelę... Krauju apsipildavo širdys, matant pavasarį „kilnojamus“ gyvulius, nes nusilpę jie patys nebeatsistodavo.

Reikėtų priminti, kaip jie kolūkiuose turėdavo naująjį „lažą“: atidirbti nustatytą darbadienių skaičių. O rudenį parsivežti užmokes-tį už metų darbą - maišą grūdų, pelų ir keliasdešimt rublių druskai ir cukrui. O pensijos jų būdavo kolūkietiškos - 12 rublių vėlgi tik druskai ir degtukams... O išgyventi tau buvo duoti 60 arų - užsiaugink, ko trūksta.

Mūsų Šventieji vis dėlto išgyveno: savo 60 arų, kuriuos duodavo kolūkis, augindavo daržoves, bulves, balandomis neužleisdavo nė gabalėlio. Tokio dabartinio termino kaip „neapsimoka“ jie nežinojo.

O kur dar kasdienis baimės jausmas pokario metais bijant dienos ir nakties „svečių“. Dieną - vieni, naktį - kiti. Ir baimė - neduok Dieve, jei šie „svečiai“ susitiktų...

Neveidmainiaudami turime pasakyti: pokario žmogus bijojo ir vienu, ir kitu. Bet mūsų Šventieji išgyveno ir šį laikotarpį, tik paminklų ir gero žodžio nenusipelnė. Juk jie be šautuvo kovojo už išlikimą. Juk jis - tik paprastas žmogus. **Prisitaikėlis...**

II. Pokario mokytojai

Ir šie žmonės - mūsų vertybė. Jie tuo metu pagal dabartinį statusą nebuvo „paslaugų teikėjai“. Brendę Nepriklausomoje Lietuvoje, jie sušvelnino mokyklų ideologizavimo procesą, mokė, auklėjo mus, įdiegdami svajonių sparnus skristi iš tamsaus kaimo, siekti mokslo. Mokyklose tuo metu trūko visko, bet labiausiai knygų.

Neįvardydama mokyklos ir seniai nebesančių mokytojų, pateiksiu pavyzdį, kaip mokytoja mūsų klasę padarė 100 proc. skaitančią. Mums, mokiniams, tyliai buvo pasakyta, kur gauti knygų: kunigas klebonijoje turįs biblioteką. Ir mes tyliai ėmėme varstyti klebonijos duris. Skaitėme visi - juk iš kunigėlio rankų knyga... O mes tada laikėme šventais... Ir nuotraukos mano albume - iš 1948-1950 metų - to šviesaus kunigėlio nuopelnas.

Šių pokario mokytojų buvome ir mokomi, ir užimami, kaip dabar

sakytume, neformalia veikla, nors niekas už tai jiems nemokėjo... Jau ir tais gūdžiais metais mes ir šokome, ir vaidinome, ir ant ežero, kur nuskendo Maironio apdainuotas Skapiškio bažnyčios varpas, rengėme čiuožimo varžybas.

Už didelę meilę vaikams, atsidavimą tėvai gerbė mokytojus ir, tyliai susitarę, šelpdavo: kas savaitę (eilės tvarka) nuveždavo naminės duonos, pyrago kepalą, skerstuvį, juk tuo metu parduo-tuvėse nieko nebuvo. Ir to niekas nelaiškė kyšiu - dalijomės tuo, ką turėjome...

Mokytojai kėlė mūsų dvasią, vertė siekti šviesos. Tuo metu „mokinio krepšelio“ nebuvo, tačiau mokyklos direktorius, apsiavęs guminius kaliošais, perėjo tris kaimus įtikinėdamas tėvus, kad leistų vaikus į 5 klasę, neapsiribotų vien pradine... Tokių atsidavusių mokytojų buvo pilna Lietuva.

III. Ir mes, pokario vaikai

Neturėję geltonųjų autobusukų. Ėję pėsti į mokyklas po 5-7 kilometrų. Negaudavę talonų nemokamam maitinimui (o ir valgyklų nebuvo). Parėję namo pavalgydavome. Tačiau tikra „bado dieta“ būdavo mokantis technikuose, instituteuose... Juoksitės, bet mes retkarčiais užbėgdavome į valgyklas „sriubos“, nes ten ant stalo bū-

davo duonos nemokamai... Sekmadieniais keldavomės 6 val. ir stovavome į eilę „prie duonos“...

Bet mes išgyvenome. Mes daug ką supratome, nes turėjome gerų mokytojų, daug ką pasakančių Ezopo kalba.

IV. Pabaigoje - apie keletą Romualdo Granausko Šventųjų

O Romualdo Granausko Šventieji:

Šv. Pilimara, niekaip negalinti suprasti, kaip žmogus gali nedirbti, jeigu esi tam gimęs, „kaip gali rūpintis tik savimi?“ Ir važiuoja per kaimą rinkdama šieną, kad kolūkio gyvuliai neišgaistų...

Mosėdžio davatkėlės, mezgusios „kojines, pirštines, labai storas, dvigubas, ir niekas nematė, kad kas mūvėtų, visos buvo siunčiamos į kalėjimus, lagerius, sibirą, kur gal ne vieną išgelbėjo nuo taigos speigų“.

O **šv. Mikalina** atvyksta į gūdų kaimą vaikų mokyti, visas jos tur-tas paliktas mirusio mokytojo: paklota lova, maža keptuvėlė ant mūriuko... Bet ji sąžiningai moko kaimo vaikus. Mokytojas (tikiau, kad toks buvo R.Granauskas), išgyvenęs nenusakomą džiaugsmą, kai mokiniai sugrojo pirmąjį kūrinį „Ko liūdi, berželi“, nes jie „...nei vogti, nei žmogaus pjauti neis“.

Mosėdžio muzikantai, pagerbdavę visus, ir laidojamus partizanus... Paklausti, kodėl nušalo ausis, sakė, kad kepures sukišo į triūbas, idant stribai neišgirstų... „Ir kas galėjo numanyti, kad šitie prastais švarkais, į dumplės panašiom kelnėm apsivilkę vyrai, kasdien ariantys žemę, gali išgauti tokius nežemiškus, šurpą varančius garsus?“

Garsusis daktaras Inta, kūręs grožį, kad žmonės džiaugtųsi, o „pasidžiaugę kiekvienas į savo namus neštųsi“, kad „širdis priplūstų to gerumo, kai norisi klaup-tis ne malda, o tylai, nes aplinkui ir taip viskas už tave meldžiasi...“

Praėjo šitie metų. O mes vis dviejose stovyklose: nukentėję ir ne. Tebestatome proginis paminklus. Kol mes ieškome teisiųjų praeityje, gal pritrūkstame laiko matyti dabartį?.. Ar tiesiu keliu einame? Ar skirstydami, bardamiesi, kurie čia teisieji, ten nu-eisime?

Pastatykime paminklą LIETUVAI, skelbiančiai VIENYBĘ ir glaudžiančiai po savo skraiste mus visus, neskirstančiai į labai ir mažiau nusipelnčius. Ta amžina nesantaika turi baigtis, nes pagal M.Mikutavičių juk „Mes visi mylim Lietuvą...“

Pasirašau - pokario vaikas, viską matęs savo akimis ir tiesą jautęs širdimi... Kaip ir mūsų mylimas rašytojas Romualdas Granauskas, kurį gerbia visa Lietuva.

Danutė ARDAVIČIENĖ

P.S. Nuotraukos blyškios, pokarinės, tokios, koks tuo metu buvo mūsų gyvenimas...

RĖMĖJAI:

LIETUVOS POLICIJA

DRAGAI:

Panevėžio miesto savivaldybė

Plungės miesto savivaldybė